

NYT OM SVAMPESYGDOMME I VINTERSÆD, VÅRSÆD OG ALM. RAJGRÆS TIL FRØ I UGE 22 I REGISTRERINGSNETTET

**Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne**

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se 'EU-kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne'

Der er meldt om talrige tilfælde af gulrustangreb i hvedesorten Benchmark. Træf beslutning om evt. brunrustbekæmpelse i rug nu. Begyndende angreb af bygrust og bygbladplet i flere vårbygmarker.

VINTERBYG

Vinterbyggen er nu så fremskreden i udviklingen, at evt. svampebekæmpelse skal afsluttes.

Bygrust er fortsat mest udbredt, og mest findes i Wootan, Trooper, Mecurioo og KWS Meridian.

Skoldplet er næstmest udbredt og mest findes fortsat i Frigg.

Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter indtil omkring blomstring ved over 10 procent angrebne planter. Skoldplet bekæmpes indtil omkring blomstring ved over 10 procent angrebne planter og mindst 3 dage med nedbør i de seneste 14 dage. Vær især opmærksom på skoldplet/bygbladplet i marker med forfrugt byg og samtidig reduceret jordbearbejdning.

Vær opmærksom på midlernes sprøjtefrister, som for aktuelle midler er følgende i byg: Prosaro (st. 61), Proline Xpert (st. 61), Comet Pro (st. 59), Aproach (st. 47), Proline (st. 65), Orius (st. 69), Propulse (st. 61).

I bygrustmodtagelige sorter kan der evt. være behov for en afsluttende sen behandling med f.eks. 0,3 l Orius.

Det gennemsnitlige vækststadium er 65 (under blomstring), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 71 (kerneindhold vandagtigt, de første kerner har halv størrelse).

Registreringen i den kommende uge er sidste registrering i vinterbyg i år.

VINTERHVEDE

Septoria: Der ses varierende angreb af Septoria i hvedemarkerne afhængig af sådato, sort og nedbørsforhold. Mange steder er der relativ svage angreb af Septoria, men mange steder har der været nedbør, hvor smitten endnu ikke har vist sig, bl.a. var der mange steder nedbør den 16. maj. Inkubationstiden (tiden fra smitte til symptomer ses) for Septoria er ca. 3 uger.

Den første del af den delte aksbeskyttelse er nu udført de fleste steder, og i de længst udviklede marker skal den sidste del af den delte behandling nu snart udføres.

Til bekæmpelse anbefales 30-50 procent dosis, hvor højeste dosis anvendes i de mest modtagelige sorter og ved meget nedbør og meget Septoria i afgrøden. De mest modtagelige sorter er Hereford, KWS Cleveland, KWS Dacanto, Mariboss, Nuffield og KWS Nils. I de mindst modtagelige sorter Sheriff og Creator benyttes de laveste doser.

Til sidste bekæmpelse er der mange løsningsforslag nemlig 0,45-0,75 l Bell, 0,3-0,5 l Bell + 0,15-0,2 l Comet Pro, 0,45-0,75 l Viverda + 0,5-0,75 l Ultimate S, 0,4-0,5 l Propulse (i Benchmark og andre meget rustmodtagelige sorter tilsættes 0,2-0,25 l Orius eller evt. 0,25 l Comet Pro, hvor Orius har bedst effekt), 0,25-0,4 l Armure (må kun benyttes i st. 45-69 pga svidningsrisiko tidligere), 0,25-0,375 l Bell/Viverda + Ultimate + 0,15-0,25 l Prosaro/Proline Xpert.

BASF oplyser følgende: nogle forhandlere er løbet tør for Ultimate S, og der bliver ikke leveret mere til sæsonen. De, som stadig har Ultimate S, kan reducere doseringen lidt. De landmænd, som har erfaringer med udfældninger af forskellige midler på grund af hårdt vand, kan tilsætte pH regulerende middel f.eks. pH Fix 5, Novabalance eller evt. blot ammonium sulfat /svovlsur ammoniak. Det er fortsat vigtigt at omryste Viverda grundigt inden opblanding, slutter firmaet.

Gulrust: Fra mange forskellige landsdele er der meldt om talrige tilfælde af gulrust i Benchmark, hvorfor sorten ikke bør stå ubeskyttet mod gulrust. Der kan mod gulrust regnes med en virkningstid på 2 uger.

Siden 19. maj er der også meldt om ret udbredte gulrustangreb i en fremavlsmark med Sheriff ved Odense samt om gulrust på enkelte blade i sorten et andet sted på Fyn og i et forsøg på Djursland samt i en mark ved Thisted. Der er også meldt om angreb af gulrust i 9 fremavlsmarker med Sheriff indenfor 25 km på Djursland, hvor der var angrebne planter flere

steder i de 9 marker. Der er også meldt om en enkelt gulrustrede i Sheriff på Møn.

Siden 19. maj er der også fundet to små reder med gulrust i en fremavlsmark med Kalmar ved Svendborg og en rede med gulrust i et forsøg på Djursland. Der er også meldt om angreb af gulrust i 3 fremavlsmarker med Kalmar på Djursland, hvor der var enkelte angrebne blade og 2-3 små reder i de angrebne marker.

Der er også meldt om gulrust i Substance i flere tilfælde, selv om sorten kun dækker ca. 1 procent af hvedearealet. Der er tidligere også meldt om fund af gulrust i Asano ved Næstved.

Inkubationstiden (tiden fra smitte til symptomer ses) for gulrust er ca. 12 dage ved 20 grader. Hvis man sprøjter i en mark, hvor der allerede er synlige angreb af gulrust på flere af planterne, og flere angreb er tæt på at bryde frem på bladene, opnås der svagere effekt. Her vil der samme dag som man sprøjter og de følgende dage fremkomme nyt gulrust, fordi svampen har været så tæt på at bryde frem på flere af bladene, at angrebet ikke længere kan stoppes. Der kan også komme gule områder på bladene uden svampesporer eller med kun få sporer afhængig af, hvor langt svampen er nået inde i bladet på sprøjtetidspunktet. Ved sprøjtning på mere udbredte angreb bliver de fleste blade dog beskyttet, men det kan være aktuelt at sprøjte relativt hurtigt igen.

Brunrust: der er ikke fundet brunrust i registreringsnettet, men der er i den forløbne uge meldt om enkelte brunrustpustler i Pistoria ved Sønderborg.

Meldug: der er stadig meget meldug i mange marker. Bekæmpelse anbefales indtil begyndende skridning (vækststadium 40), men i marker med et meget højt smittetryk af meldug kan det måske være aktuelt at bekæmpe meldug efter dette tidspunkt. Til evt. bekæmpelse kan anvendes Talus, som må anvendes 1 gang pr. vækstsæson. Der anbefales 0,08-0,1 l Talus, hvor laveste dosis anvendes sammen med midler med bedst effekt mod meldug.

Det gennemsnitlige vækststadium er 46 (fanebladets bladskede åbner sig), mens de længst udviklede marker er under skridning (vækststadium 55).

TRITICALE

Der er denne uge udløst gulrustbekæmpelse i ca. 50 procent af de ubehandlede marker. Mest er fundet i Jura.

Der er udløst meldugbekæmpelse i ca. 70 procent af de ubehandlede marker.

Meldug bekæmpes i modtagelige sorter ved over 50-75 procent angrebne planter indtil blomstring (vækststadium 65).

Til bekæmpelse af meldug og rust kan f.eks. anvendes 0,3 l Orius (vær opmærksom på triazolreglerne). Talus kan ikke længere tilsættes mod meldug, da det kun må anvendes til og med vækststadium 49 (tæt på begyndende skridning).

Det gennemsnitlige vækststadium er 56 (under skridning), mens de længst udviklede marker er begyndt at blomstre (vækststadium 61).

I tritcale er der forholdsvis få registreringer.

RUG

Rug er nu begyndt at blomstre mange steder, og der skal nu træffes beslutning om en evt. afsluttende bekæmpelse af brunrust.

Brunrust bekæmpes ved over 10 procent angrebne planter indtil omkring blomstring.

Der er denne uge udløst bekæmpelse i 6 procent af de ubehandlede marker.

Brunrust bedømmes i registreringsnettet som procent planter med angreb på et af de 3 øverste fuldt udviklede blade. I mange marker er der angreb på 4. øverste blad, hvorfor angrebene hurtigt kan brede sig i det varme vejr. Fra praksis er i dag også meldt om enkelte tilfælde af kraftige angreb, hvor der ses angreb på mange af planterne helt oppe på fanebladet.

Til bekæmpelse af brunrust kan anvendes løsninger i omkring 35 procent dosis, dvs. f.eks. 0,45 l Orius, 0,35 l Rubric, 0,35 l Folicur Xpert eller 0,5 l Bell/Viverda kan også anvendes. Ved kraftige angreb på sprøjetidspunktet hæves dosis, da brunrust kan være svær at bekæmpe.

I rug er der forholdsvis få registreringer.

VÅRBYG

Bygrust er mest udbredt og har bredt sig i den forløbne uge. Der er denne uge udløst bekæmpelse i 8 procent af de ubehandlede marker. Angreb er fundet i de fleste sorter.

Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter ved over 10 procent angrebne planter i vækststadium 30 – 65 (begyndende strækning til blomstring).

Bygbladplet er næstmest udbredt, og begyndende angreb er fundet i flere sorter med op til 10 procent angrebne planter. Mest er fundet i Laurikka, Odyssey og Crossway. Vær især opmærksom på evt. angreb af bygbladplet i sorten Laurikka, der er meget modtagelig.

Ved kraftige angreb af bygbladplet på enkeltplanter kan der være tale om udsædsbåren smitte, da bejdsemidlerne ikke har fuld effekt.

Bygbladplet bekæmpes fra vækststadium 30 i meget modtagelige sorter (Laurikka) ved over 10 procent angrebne planter og i modtagelige sorter ved over 25-50 procent angrebne planter. Fra praksis er også meldt om flere tilfælde af angreb af bygbladplet, så vær opmærksom på udviklingen.

Mod bygbladplet har Comet Pro, Aproach, Propulse, Opera, Viverda og Bell bedst effekt (4-4,5 stjerner), og de billigste af disse midler anbefales mod bygbladplet. Flere midler såsom Proline, Proline Xpert, Stereo, Rubric/Maredo har næstbedst effekt (3 stjerner).

Skoldplet er pt. mindre udbredt, men er fundet i et tilfælde med 25 procent angrebne planter. Skoldplet bekæmpes i modtagelige sorter ved 5 dage med nedbør fra vækststadium 31 (1 knæ udviklet) og angreb på 10 procent af planterne.

De fleste af de dyrkede vårbygsorter har mlo-resistens mod meldug, så meldugangreb forventes ikke i disse sorter. Propino er modtagelig for meldug, men sorten indgår ikke i registreringsnettet.

Der anbefales omkring 25 procent dosis ved en tidlig svampebekæmpelse, og dosis øges lidt ved udbredte angreb på sprøjtetidspunktet. Til bekæmpelse af bygrust kan f.eks. anvendes 0,3 l Orius eller 0,25 l Prosaro. Hvis der både er angreb af bygrust og bygbladplet kan f.eks. anvendes 0,2 l Proline/0,25 l Proline Xpert eller 0,15 l Propulse + 0,2 l Orius eller 0,2 l Comet Pro/0,15 l Aproach + 0,1 l Proline/0,15 l Proline Xpert/0,15 l Prosaro. Propulse må maks. anvendes 1 gang pr. sæson i vårbyg. Comet Pro/Aproach anbefales maks. anvendt 1 gang pr. vækstsæson for at forsinke resistensudvikling mod midlerne. Løsninger med Propulse, Comet Pro og Aproach foretrækkes dog anvendt ved sidste sprøjtning.

Prosaro og Proline Xpert indeholder begge Proline + Orius i forskelligt blandingsforhold, hvor Orius især har effekt mod bygrust, og Proline især har effekt mod skoldplet og nogen effekt mod bygbladplet. Ved selv at blande de to midler opnås større fleksibilitet mht blandingsforhold end ved at købe Prosaro hhv. Proline Xpert med fast blandingsforhold.

Det varme vejr har sat gang i væksten, og i flere marker kan der nu snart satses på en enkelt behandling omkring skridning. På det sene tidspunkt anvendes 25-40 procent dosering.

De første bedømmelser af skadedyrsangreb er foretaget, og der er fundet 5 procent strå med bladlus i et enkelt tilfælde og op til 5 procent strå med kornbladbillelarver. Fra praksis er der også meldt om fund af de første kornbladbillelarver og bladlus med afkom. Kornbladbiller bekæmpes ved 0,5 – 1,0 larve pr. strå.

Det gennemsnitlige vækststadiet er 30 (begyndende strækning), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 33 (3 knæ udviklet).

HAVRE

Der er endnu ikke fundet angreb af svampesygdomme.

Der er begyndende angreb af kornbladbillens larve og op til 20 procent angrebne strå. Kornbladbiller bekæmpes ved 0,5 – 1,0 larve pr. strå.

Det gennemsnitlige vækststadiet er 32 (2 knæ udviklet), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 37 (fanebladet synligt).

I havre er der forholdsvis få registreringer.

ALM. RAJGRÆS TIL FRØ

Der er fundet kronrust i ca. 85 procent af de ubehandlede marker. I de fleste tilfælde er der tale om svage angreb, men der er også tilfælde af kraftigere angreb.

Der er fundet meldug i ca. 65 procent af de ubehandlede marker. I de fleste tilfælde er der tale

om svage angreb, men i et enkelt tilfælde er fundet op til 25 procent dækning. Meldug anbefales kun bekæmpet indtil skridning og er nu ikke længere aktuel i de fleste marker.

Det gennemsnitlige vækststadium er 53 (under skridning).

Evt. svampebekæmpelse anbefales ved 0,1 procent dækning af kronrust (få pustler pr. plante). Fra omkring skridning kan anvendes 0,35 l Orius, 0,3 l Folicur Xpert, 0,45 l Bell/Viverda eller 0,3 l Bell + 0,15 l Comet Pro. Til Viverda tilsættes additivet Ultimate S i forholdet 1:1 dog minimum 0,5 l.

HVEDEGALMYG

Der er endnu forholdsvis få hvedegalmyg. Siden opdateres flere gange ugentlig.

Grundet pinse registreres der tirsdag og onsdag i den kommende uge.

Se uddybende data på nedenstående link.

- [Vinterhvede](#)
- [Vinterbyg](#)
- [Triticale](#)
- [Vinterrug](#)
- [Vårbyg](#)
- [Havre](#)
- [Alm rajgræs](#)
- [Hvedegalmyg](#)

Billede 1. Gulrust i Benchmark hvede nord for Randers fotograferet 24. maj 2017 af Bent Jensen, Agrinord. Marken er svampesprøjtet 15. maj.

Billede 2. Meldug i hvede på vej op til de øvre blade fotograferet 28. maj 2017.

Billede 3. Bygbladplet i vårbyg fotograferet 28. maj 2017.

Kontakt din [lokale rådgivningsvirksomhed](#), hvis du vil vide mere om dette emne.